SKALNÍK CELOKRAJNÝ

Cotoneaster integerrimus

třída: vyšší dvouděložné; **řád:** růžotvaré; **čeleď:** jabloňovité; **rod:** skalník; **druh:** skalník celokrajný (obecný); **lidové názvy:** jahodová mišpulka (malvice cihlově červené), kotoneon (zkomolenina vědeckého názvu), kyselník, kysilník, mišpulka skalní

POPIS:

Skalník obecný je menší opadavý beztrnný keř, 0,5 - 1,5 m vysoký, s přímými až poléhavými větvemi. Má hladkou červenohnědou borku.

Letorosty jsou žlutozelené, plstnaté, starší větévky jsou červenohnědé, lysé. Pupeny nepravidelně 2 - 3laločné, s hnědavými šupinami a vyčnívajícími listy.

Střídavé listy jsou postavené nezřetelně dvouřadě, vejčité až široce eliptické, 1,5 - 4,0 cm dlouhé, celokrajné, většinou přišpičatělé. Na líci jsou matně tmavozelené, lysé, na rubu šedoplstnaté.

Květy vyrůstají v paždí listů po 2 - 7 v převislých vrcholcích, jsou narůžovělé, zvonkovité.

Kvete v květnu.

Plody jsou červené a drobné malvičky (asi 0,5 - 0,6 cm), a tak si je lidé často pletou s bobulemi. Většinou mají tři semena.

ROZŠÍŘENÍ:

Skalník obecný se vyskytuje přirozeně v celé Evropě, na východ až na Kavkaz, do Malé Asie a do Íránu.

U nás roste v nejteplejších polohách pahorkatin, spíše na živných stanovištích a dobře snáší vysýchavé půdy. Nejčastěji jej nalezneme v keřovém patru šípákových doubrav, vždy však na nejsvětlejších místech, nebo na skalnatých svazích lesostepního charakteru.

Jméno skalník nedostal náhodou, udrží se na místech s nejmělčí a nejsušší půdou, na skalních výchozech i strmých skalách, kde má dostatek světla a jiné dřeviny se zde neudrží.

VÝZNAM:

Je to nenápadná a přehlížená dřevina, málokdo si jí v přírodě všimne. Dobře se hodí pro osazování suchých svahů, skalnatých teras, potřebuje pouze slunnou polohu. Je hojně navštěvován včelami, kterým poskytuje cennou pastvu.

Malvičky jsou nahořklé, moučné, a protože skalník není hojná dřevina, nikdy zřejmě nebyly využívány jako potrava lidí. Ptáci však plody skalníků jako potravu využívají.

Skalníky jsou rod dřevin, který je rozšířen pouze v Evropě a Asii, v Severní Americe ani jinde nerostou. Celkem je skalníků 50 až 100 druhů.

Jediným dalším v České republice domácím druhem je vzácný skalník černoplodý (Cotoneaster melanocarpus), který se u nás vyskytuje pouze na Moravě (má zde západní hranici rozšíření, na východ zasahuje až do Číny a Mongolska).

Naše domácí skalníky se však v zahradách a parcích prakticky vůbec nepěstují, a jsou proto téměř neznámé. Naopak častými a běžnými keři v okrasných výsadbách jsou cizokrajné druhy skalníků, jak opadavých, tak vždyzelených.